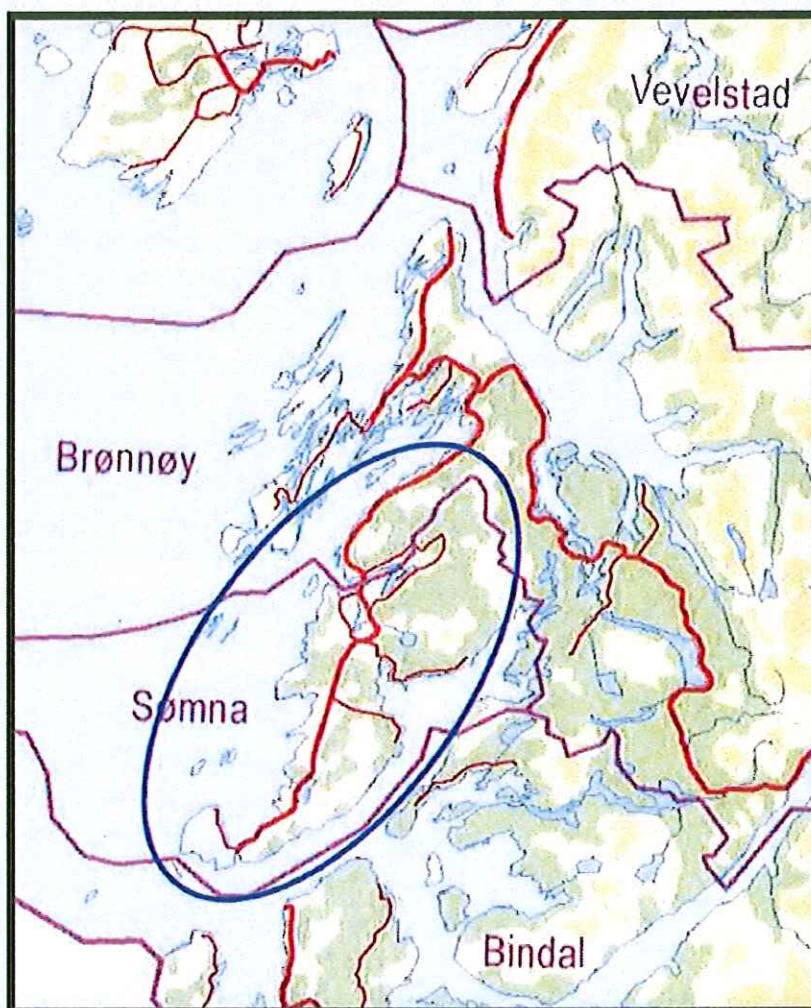

Bosetting Og Nærings Utvikling i Sømna og søndre del av Brønnøy

Et treårig samarbeidsprosjekt mellom Sømna kommune og Brønnøy kommune.

Innholdsfortegnelse

FORORD.....	3
Organisering og mål	4
1. Geografisk nedslagsfelt for prosjektet.....	4
2. Varighet	4
3. Søker.....	4
4. Visjon	4
5. Regionalt samarbeid og forankring	4
6. Organisering av arbeidet	4
7. Grunnlagsdokument	5
8. Aktuelle samarbeidspartnere	5
9. Milepeler	5
Bakgrunn og utfordringer.....	6
10. Tradisjonelt Landbruk	6
11. Bygdenæringer / tilleggsnæringer til gårdsbruk.....	9
12. Kvervet, Trælnes og Rodal.....	10
13. Folketallsutviklingen.....	10
14. Bolyst	11
Mål og tiltak	12
15. Innledning.....	12
15.1. Effektmål 1: Prosjektsamarbeid over kommunegrenser – regionalt fokus	12
15.2. Effektmål 2: Styrke og utvikle det tradisjonelle landbruket.	13
15.3. Effektmål 3: Utvikle bygdenæringer og tilrettelegge for næringsutvikling.	14
15.4. Effektmål 4: Utvikle ”møteplassen” som arena for positiv samfunnsutvikling... ..	15
15.5. Effektmål 5: Øke bolyst og tilrettelegge boligområder.....	15
15.6. Effektmål 6: Tettere samarbeid mellom skole og næringsliv.	16
15.7. Effektmål 7: ”Få snøballen til å rulle”	16
Kostnadsoverslag og finansiering	17

FORORD

Sømna og Brønnøy kommune tar her initiativ til prosjektsamarbeid på områdene næringsutvikling, bolyst og tilrettelegging for boligetablering i et geografisk område hvor det er mange felles interesser. For Sømna's del hele kommunen og for Brønnøy områdene Kvervet, Trælnes og Rodal.

Prosjektet har som mål å trygge bosetting, skape bolyst, sikre arbeidsplasser og bidra til å skape nye. Det blir spennende å utvikle et formalisert samarbeide over kommunegrensene på et nytt område.

Uprøving av samarbeidet mellom de to kommuner skal gi grobunn for vekst og optimisme i området. Det blir et viktig poeng å utvikle dette prosjektet slik at prosessene som iverksettes blir selvforsterkende og gir motivasjon for videre utviklingsarbeid.

Søknaden om prosjektmidler fremmes overfor Fylkeskommunen og Fylkesmannen som bes samordne medfinansiering fra deres side. For begge kommunene tilrettelegges det for medfinansiering i form av egenkapital og egeninnsats.

Prosjektet skal gjennomføres i samarbeid med næringslivets interesseorganisasjoner og landbrukets fagorganisasjoner.

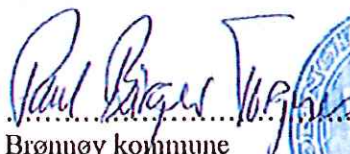
Håper på en positiv behandling av søknaden.

Sømna / Brønnøy 1. mars 2013

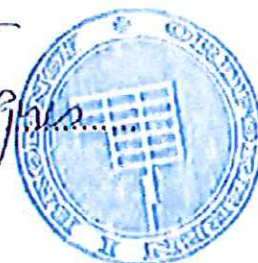
Ordføreren i Sømna

Sømna kommune
Edmund Dahle
Ordfører

Brønnøy kommune
Paul Birger Torgnes
Fungerende Ordfører

Organisering og mål

1. Geografisk nedslagsfelt for prosjektet

Prosjektet omfatter hele Sømna kommune og søndre del av Brønnøy (Kvervet, Trælnes og Rodal). Brønnøy og Sømna har naturlig samarbeid i dette området i forhold til skole, barnehage, lege, handel, næring, landbruk med mer.

2. Varighet

3 år (høsten 2013 til høsten 2016)

3. Søker

Det er de 2 kommunene Sømna og Brønnøy som i fellesskap tar initiativet til søknaden om prosjektmidler. For enkelthets skyld er det imidlertid Sømna kommune som skal stå som søker. Adresse: Sømna kommune, 8920 Sømna. Organisasjonsnr. 944 810277.

4. Visjon

Et positivt, motivert og inkluderende miljø som bidrar til økt bosetting og flere arbeidsplasser med hjelp av et samordnet næringsapparat i flere kommuner.

5. Regionalt samarbeid og forankring

Prosjektet er politisk forankret i Sømna Næringsstyre. Prosjektet er drøftet politisk og administrativt med Brønnøy kommune. Begge kommuner ser fordelene av at vi klarer å jobbe i lag for å få til en positiv utvikling. Prosjektet har dermed et regionalt fokus mellom to kommuner som tar initiativ på felles interessefelt.

6. Organisering av arbeidet

Styringsgruppe:

- 1 fra Sømna næringsstyre
- 1 fra driftsstyre 2 i Brønnøy
- 1 fra Sømna bondelag
- 1 fra Brønnøy landbruksforum
- 1 fra Sømna Næringsforening

Arbeidsgruppe

- Nærings og kultursjef Tor-Arne Bakke (Sømna)
- Næringsjef Knut Horn (Brønnøy)
- Jordbrukssjef Nils Nyborg (Sømna)
- Fagkonsulent Bjørn Sylten (Sømna)
- Landbrukssjef Odd Reidar Johnsen (Brønnøy)

Prosjektledelse

Det skal engasjeres prosjektleder i 100% stilling. Stillingen skal lyses ut. Denne personen skal ikke involveres i kommunens ordinære driftsoppgaver. Ansatte i administrasjonen både i Sømna og Brønnøy vil i tillegg bistå med gjennomføring av prosjektet. Kontorsted vil være i Sømna.

Et mål vil være å gjennomføre tiltak som utløser midler fra andre kanaler slik som regionråd, Enova, Norsk kulturminnefond, banker, forsikringsselskap, Innovasjon Norge, Fylkeskommunen, Fylkesmannen, Husbanken, med mer. Dette kan også bidra til eventuell utvidelse av prosjektledelsen.

7. Grunnlagsdokument

Arbeidet tar utgangspunkt i eksisterende planverk både sentralt og lokalt. De viktigste grunnlagsdokumentene er:

- Stortingsmelding nr 9 Landbruks- og matpolitikken, Velkommen til bords.
- Regionalt næringsprogram for nordland 2013 – 2016
- Utviklingsprogram for Nordland 2008 – 2011
- Strategisk kommuneplan for Sømna 2006 - 2018
- Strategisk landbruks- og næringsplan for Sømna 2010 – 2013
- Strategisk landbruksplan for Brønnøy 2010 – 2013

8. Aktuelle samarbeidspartnere

Sømna kommune

Brønnøy kommune

Fylkesmannen i Nordland

Nordland Fylkeskommune

Innovasjon Norge

Husbanken

Eksisterende rådgivningsapparat

Lokale lag og foreninger / Berørte

organisasjoner

(Lista er ikke utfyllende)

9. Milepeler

- Vår 2013 Forankring og regionalt perspektiv.
- Høst 2013 Oppstart, engasjere prosjektleder, presentasjon, grendemøter, kartlegginger med mer
- Vår 2014 – vår 2016 Tilnærming, gjennomgang, gjennomføring av tiltak, styrke tilrettelegging og næringsutvikling, bolystsatsing, gjennomføre satsingsområder landbruk
- Høst 2016 Avslutning, evaluering og rapportering

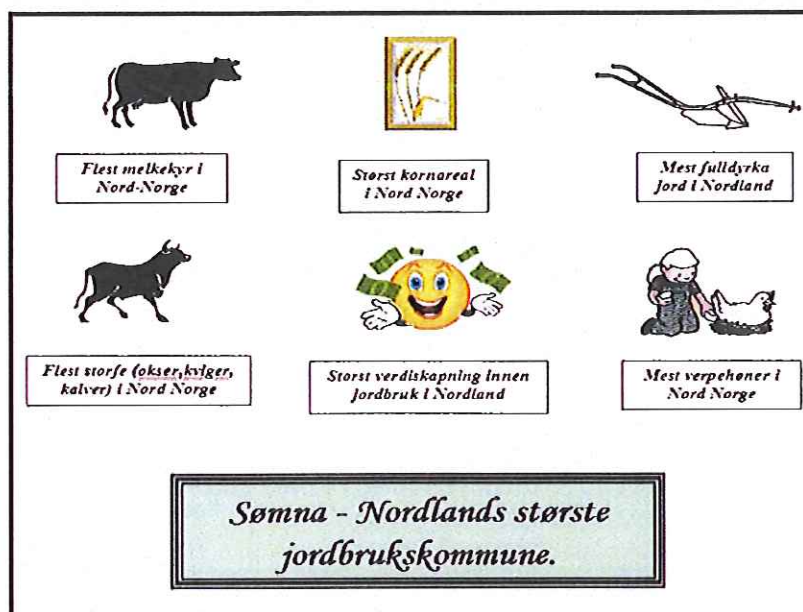
Bakgrunn og utfordringer

10. Tradisjonelt Landbruk

Sømna er den største landbrukskommunen i Nordland. Vi er en av kommunene som har størst andel sysselsatte innenfor jordbruk i fylket.

Det øvrige næringslivet er preget av bedrifter som leverer varer og tjenester til landbruket, eller som kjøper produkter fra dem.

Forsiden på årsmeldinga fra Sømna landbrukskontor i 2011.

Fakta

- Landbruk er den viktigste næringa i Sømna.
- Sømna er den kommunen i Nordland som har størst omsetning innenfor jordbruk og vi er den største landbrukskommunen i fylket (jfr NILF, Nordlandsforskning og Nordland bondelag)
- Sømna og Vega er de to kommunene i Nordland som er mest avhengig av landbruket (jfr Nordlandsforskning.)
- Ca 500 – 600 stillinger i Sømna/regionen vil falle bort hvis jordbruket i Sømna opphører.

Punktene viser at utvikling innen landbruk er enormt viktig for Sømna kommune.

Utviklingstrekk siste 10 år (fra 2001 til 2011)

På slutten av 1990-tallet hadde vi en meget negativ trend i jordbruket i kommune. Dette snudde rundt år 2000 og vi har hatt en 10-årsperiode med stor satsing innenfor jordbruket. Her er noen hovedpunkt /gjennomsnittstall fra disse 10 årene.

- Arealet hvert bruk driver har økt fra 205 da til 304 da. Snittet i Nordland er (232 da) og Norge (223 da)

- Antall melkekyr pr melkebruk har økt fra et snitt på 17 kyr til 26 kyr. Snittet i Norge er på 20 kyr.
- I 2001 søkte 147 stk produksjonstilskudd. I 2011 søkte 100 stk. Det har vært en nedgang på 32% som er litt større enn landsgjennomsnittet på 28%.
- Vi har hatt 46 bruksutbygginger med støtte fra Innovasjon Norge. Dette er ganske sikkert flest i Nordland.
- Melk er hovednæringa innenfor landbruket og samlet melkekvote i kommunen har økt fra 8,4 millioner liter til 10,3 millioner liter.
- Vi har et meget godt utbygd støtteapparat og foredlingsapparat knyttet til landbruket (transport, meieri, verksted, landbruks tjenester, landbruksrådgivning, Kompas AS, regnskapskontor, mm)

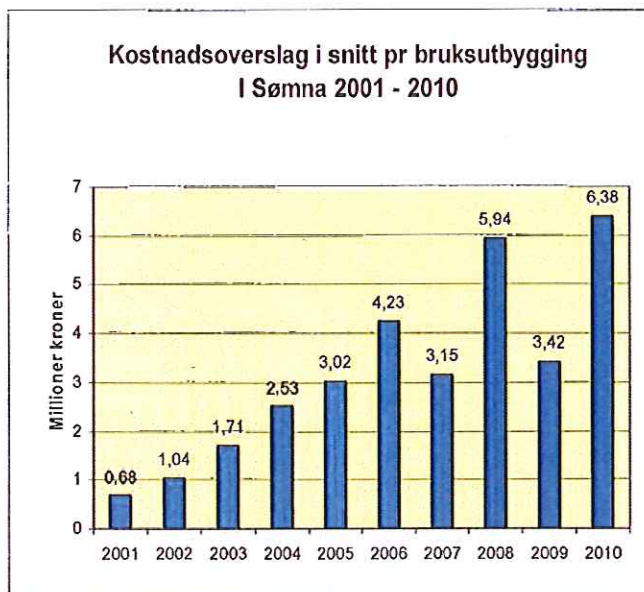
Alt dette tyder på at deler av næringa er oppegående og satsingsvillig. Kjennetegnet på brukene i Sømna har vært at de er tilnærmet jevnstore, dvs godt over landsgjennomsnittet og at brukerne er godt oppdatert.

De siste årene har noen bruk vokst enormt mens andre har stagnert og noen bruk har blitt bygget ned. Dermed har vi fått et klarere skille mellom gårdene. Vi har også fått et klarere skille mellom bygdene og i enkelte grender er landbruksmiljøet redusert helt inn til beinet.

Utbygging av driftsbygninger

Som nevnt på neste side vil det etter all sannsynlighet bli en stor nedgang i antall aktive brukere i Sømna de nærmeste 5 årene. Nye liggebåsfjøs er ofte store (>40 kyr) med melkerobot, og det forutsetter at mye melkekvote og jord leies for å forsvare utbyggingen. Store låneopptak blir nødvendig.

For den mellomste buskapsstørrelsen (20 – 30 kyr) skjer det lite, og det er nødvendig at disse familiebrukene i større grad fornyer og moderniserer driftsbygningene hvis en stor nedgang i antallet melkeprodusenter skal unngås. Billigere bygningsløsninger der eksisterende bygninger i større grad blir benyttet, vil være et aktuelt virkemiddel for å få flere til og fornye driftsbygningene.

Rapporten som nettopp er lagt fram om behovet for økt storfekjøttproduksjon i Norge, anslår at det blir behov for 40.000 – 80.000 flere ammekyr i løpet av neste tiårsperiode hvis norsk storfekjøttproduksjon skal dekke innenlandsk etterspørsel. Ut fra forholdene i Sømna, må vi være aktive slik at denne markedsmuligheten gir grunnlag for en stor økning av kjøttproduksjonen lokalt, også hos de som vil kjøpe inn kalver og fore opp.

Gode grovfôravlinger danner grunnlaget for god lønnsomhet i melk- og kjøttproduksjon, her er det behov for stor innsats om avlingsnivået skal økes vesentlig. Jordbruksareal som kan gi gode og stabile avlinger må være i bruk. Areal som leies må være på langsiktige avtaler slik at det arbeidsmessig og økonomisk blir grunnlag for å gjennomføre nødvendige dreneringstiltak.

Et blikk i glasskula for de neste 5 årene.

Dette er en subjektiv vurdering gjort av landbrukskontoret i Sømna ut fra tilstand på fjøs samt jordtilgang på det enkelte bruk, alder, helse og interesse hos bruker og signaler fra neste generasjon. Det er ikke tatt hensyn til politiske endringer og andre rammebetingelser.

Vi har i dag 100 brukere som søker produksjonstilskudd. Om 5 år:

- Tror vi at 43 % av brukene driver omtrent slik som i dag
- Tror vi på en økt drift på 25 % av brukene
- Tror vi drifta er lagt ned på 30 % av brukene.
- Mener vi at på 34 % av brukene bør det ha foregått et eierskifte.

Spesielt punktet med en avskalling på 6 % av brukene pr år er dramatisk. Dette er dobbelt så mye som det vi har hatt i Sømna de siste 10 årene og dobbelt så mye som snittet i Norge.

11. Bygdenæringer / tilleggsnæringer til gårdsbruk

Gårdsbrukene i Sømna er store og i snitt har hvert gårdsbruk et arbeidsomfang på ca 2 årsverk. Arbeidet utføres hovedsakelig av en person. Dette gjør at kapasiteten (og følgelig interessen) til å drive med tilleggsnæringer er liten.

Med støtte fra Fylkesmann og Fylkeskommune har vi kjørt et bygdemobiliseringsprosjekt med fokus på utvikling av to grender som ble avsluttet i 2011. Vi la stor vekt på landbrukstilknyttet næringsutvikling. Interessen økte utover i perioden og mange har nå ideer de ønsker å realisere.

I mai 2012 kom Arne Kirkfjell og Linda Simensen fra Innovasjon Norge til Sømna og vi inviterte til et møte om tilleggsnæringer. På møtet deltok 27 personer med ideer som spenner over et vidt felt slik som:

is, smør, røyking av sild, makrell og villsau, foredling av villsau, kafedrift, bær og frukt i tunell, landbruksentreprenør, Inn på tunet aktiviteter, turisme/orbuer, syltetøy/gele, patenterte oppfinnelser, olbrygging, utnyttelse av gårdens bygningsmasse/fjøsbedrifter med mer.

Dagen etter besøkte de 10 gårdsbruk og fikk presentert ideene deres. De fleste prosjektene kan støttes fra Innovasjon Norge. Utfordringen er at etablererne er i en fase hvor de trenger hjelp/støtte/utfordring for å gå videre med ideene sine. Dessverre sitter ikke kommunen med kapasitet til å følge opp og da ser vi at utviklingen stopper. Prosessen skal ikke stoppe lang tid før vi opplever at den positive holdningen vi har opparbeidet dør bort igjen.

Vi har stor tro på "smitteeffekt". Innenfor tradisjonelt landbruk ser vi at når noen satser i en grend følger de andre etter. Dette gjelder også innenfor landbrukstilknyttet næringsutvikling og vi ønsker derfor å videreføre arbeidet som er startet så fort som mulig. Klarer vi å lage et miljø/nettverk av positive etablerere vil det bidra til et utviklingsorientert og nyskapende miljø som trekker flere med seg.

Målet er å støtte de satsingsvillige til en bred utnyttelse av gårdens ressurser i form av bygninger, utmark, skog, planter, kjøtt, melk, kompetanse, arbeidskraft osv for å skape lønnsomme næringer.

I 2008 ble Sømna bygdesevice stiftet. På stiftelsesmøtet stilte daglig leder, Anette Lange, med marsipankake. Etableringen var et resultat av bygdemobiliseringsprosessen.

12. Kvervet, Trælnes og Rodal

Området ligger lengst sør i Brønnøy, på grensen til Sømna kommune. Området har i hovedsak spredt bosetting, men det er et boligfelt i området. Næringslivet består i hovedsak av landbruk med innslag av småindustri- og servicenæring. Området er sterkt knyttet til Sømna kommune gjennom samarbeid knyttet til barnehage, skole og arbeidsplasser etc.

Landbruksforetakene i dette området er medlemmer i Sømna bondelag og melkeprodusentene er organisert i Trælnes, Kvervet og Sømna produsentlag. 17 gårdsbruk søker produksjonstillegg og det er et positivt landbruksmiljø i området.

Innenfor området ligger eiendommen Reinfjord Lille som har store ressurser i form av jord, skog, utmark og bygningsmasse. Brønnøy kommune har hjemmel til eiendommen og som er et naturlig objekt som omfattes av prosjektet.

På mange måter er området mer lik og har mer til felles med Sømna enn det har likhetstrekk med resten av Brønnøy kommune.

13. Folketallsutviklingen

For kommunene på Sør-Helgeland ser folketallsutviklingen slik ut:

Kommune	Antall innbyggere		Vekst
	01.01.2012	01.01.2013	
Bindal	1562	1545	-17
Sømna	2038	2033	-5
Brønnøy	7778	7859	81
Vega	1256	1238	-18
Vevelstad	511	500	-11

Her ser en at regionsenterkommunen Brønnøy har positiv utvikling. Folketallsutviklingen i Sømna har gjennom mange år vært rimelig stabil, men har likevel en tendens i negativ retning. I ytterkantene av Brønnøy er tendensen den samme som i Sømna.

For de øvrige kommuner drar folketallsutviklingen i en enda større negativ retning.

Prosjektarbeidet som nå skal utvikles vil også kunne være til nytte for de andre kommunene på Sør-Helgeland når evaluering av arbeidet skal gjøres.

14. Bolyst

Her legges det til grunn videre oppfølging av tidligere søknad om satsing på bolyst, jfr søknad av april 2011.

Sømna kommune har valgt å være en aktiv tilrettelegger mht tilrettelegging boligfelt, boligtomter og næringsarealer. Denne utviklingen ønsker en å bygge videre på og forsterke. I en videre satsing skal det tilrettelegges for flere boliger av variert størrelse og beliggenhet.

En ønsker å ta hele kommunen i bruk, men kommunesenteret Vik og tettstedet Berg og området Vennesund står fortsatt sentralt i denne satsing. Her tenker kommunen seg å ta i bruk nye boligområder (Langåsen Nord, Langåsen Sør, Gløshaugen) og i tillegg utvide eksisterende boligområder som Halvvegan (Vik) og Buskhammeren (Berg). Utvikling av gode møteplasser og arenaer for utendørs aktiviteter skal integreres i dette.

Når prosjektet nå i tillegg også legger opp til samarbeide med søndre del av Brønnøy om en satsing på bolyst, får det en ny og positiv dimensjon. Denne del har spennende sider ved seg da 2 kommuner nå legger opp til å arbeide i lag om samfunnsoppgaver over kommunegrenser og hvor en har felles interesser.

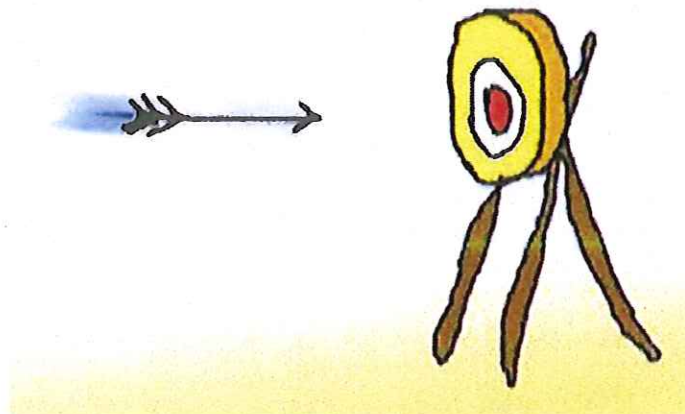
For Sømna sin del legger bolystsatsingen opp til samspill over fag/sektorgrenser hvor næring, teknisk, landbruk og kultur samspiller. De samme samarbeidsrelasjoner er fullt mulig å utvikle i det felles prosjektarbeide.

Mål og tiltak

15. Innledning

Her har vi satt opp de 7 effekt-målene vi skal arbeide mot i prosjektperioden. Vi har også satt opp en del konkrete tiltak for hvordan disse skal nås. Tiltakene og målene står ikke i prioritert rekkefølge.

15.1. Effektmål 1: Prosjektsamarbeid over kommunegrensler – regionalt fokus

Sømna og Brønnøy samarbeider i dag over kommunegrensene på tradisjonelle områder som skole og barnehage og har ellers et naturlig samkvem innenfor kultur, daglig handel og service.

Å samarbeide rundt næringsutvikling, bolyst, tilrettelegging for bosetting vil være nytt. Her vil bl.a. hverandres måte å jobbe på, stå under lupen. I dag organiseres dette arbeidet ulikt. Prosjektet skal derfor ta høyde for å finne fellesnevner for arbeidet, nye måter å arbeide på og utprøving av møteplasser som over tid (prosjektperioden) skal bidra til å forankre en positiv utvikling i området. Denne effekten skal kunne smitte til andre områder i de 2 kommunene eventuelt motivere til liknende samarbeid med andre "naboer".

Til tider oppleves kommunegrensene som et hinder for et fruktbart samarbeid i områder som grenser til hverandre. Denne utfordringen skal en møte med å være i lag om prosjekter og dele erfaringer i felles nettverk, hvor en trener på å arbeide i lag 2 kommuner imellom.

Resultatene en ønsker å oppnå skal kunne måles på bolyst og tilfytting og gi grunnlag for etablering av arbeidsplasser.

Resultatmål:

- Det er et mål å utvikle en modell for et formalisert samarbeid mellom kommunene.
- Samarbeidet skal være varig og videreføres etter prosjektperioden.
- Næringsapparatet i kommunene skal gjøres i stand til å følge opp etablerere på tvers av kommunegrensene slik at en utnytter tilgjengelig kompetanse.
- Næringsutøverne skal oppleve et samordnet næringsapparat som tilbyr best mulig hjelp uansett hvilken kommune ønsket om bistand rettes mot.

15.2. Effektmål 2: Styrke og utvikle det tradisjonelle landbruket.

Sømna er en av de mest landbruksavhengige kommunene i Nordland målt i forhold til sysselsetting. Landbruket i Sømna og Brønnøy er volumbasert med hovedvekt på melk, kjøtt og forproduksjon. Det er et mål å opprettholde og utvikle et sterkt landbruk basert på familiebruk.

Resultatmål 1: Utbygging av fjøs på 6 mellomstore bruk.

Færre og større bruk har en negativ innvirkning på sysselsetting, fagmiljø, transportavstander med mer. Det er et mål å bidra til mindre kostnadskrevende utbygginger på mellomstore bruk jfr prosjekt folkefjøset. Dette kommer i tillegg til utbygging på store bruk hvor det satses på melkerobot og kraftige produksjonsøkninger, og hvor forholdene ligger til rette for dette.

Resultatmål 2: Doble antall ammekyr.

Norge står overfor et stort underskudd på storfekjøtt. Målet skal nås gjennom økonomisk og bygningsmessig rådgivning, styrking av produsentmiljøet og ved faglig støtte til de som slutter med melk og vil gå over til kjøttproduksjon. Pr 01.01.2013 hadde vi 364 ammekyr i prosjektområdet. Målet er å doble antallet innen 3 – 5 år.

Resultatmål 3: Øke gjennomsnittlig avlingsnivå med 25 %.

Det er mangel på jord i området og de to første resultatmålene medfører behov for økte avlinger. Økt leiejordsandel fører også til lavere avlingsnivå. Gjennom Agropakken skal det kurses i hydrotekniske tiltak, jordarbeiding, næringstilførsel og sortvalg sett i forhold til klimautvikling.

Resultatmål 4: Kursing i endringsledelse

Vi skal styrke brukernes kompetanse til å ta rasjonelle valg knyttet til store endringer som overdragelser, investeringer, med mer. Fokus på generasjonsskifte vil stå sentralt. Arbeide for større variasjonen i produksjonsformer og driftsomfang. Viktig med bosetting og drift på fleste mulig bruk.

Resultatmål 5: Årlig motivasjon/fagsamling for gårdbrukere

I samarbeid med produsentlaget vil prosjektet en gang hver høst invitere gårdbrukere med barn, ektefeller og kårkaller til et opplegg med faglige innslag og motiverende foredragsholdere på dagtid og et sosialt arrangement på kvelden. Målet er å opparbeide stolthet, fagkunnskap, motivasjon og samhold.

15.3. Effektmål 3: Utvikle bygdenæringer og tilrettelegge for næringsutvikling.

Det forholdsvis ensidige næringsgrunnlaget gjør området sårbart og det er viktig at næringslivet får "flere ben å stå på". Det kan være i form av utradisjonelle driftsmåter på gården eller utvikling av ulike typer bygdenæringer med utgangspunkt i områdets ressurser. Sømna har lange tradisjoner for å være en aktiv tilrettelegger for næringsutvikling. Det er et mål å bidra til etablering og utvikling av et næringsliv som skaper sysselsetting og har markedspotensial ved å satse på de som har vilje og gjennomføringskraft. Prosjektet skal identifisere potensielle utbyggere, ildsjeler og interessenter.

- **Resultatmål 1: Utrede og iverksette minimum 10 etableringer.**
En av hovedoppgavene i prosjektet vil være å bidra til utvikling av bygdenæringer både på gårdsbruk og i området generelt. Aktuelle eksempler kan være:
 - Inn på tunet
 - Småskalamat / Lokalmat
 - Grønt Reiseliv
 - Energiproduksjon (vind / vann / bioenergi / biogass / ved)
 - Grønnsaker, bær, drivhusproduksjoner - gjerne koblet med spillvarme fra meieriet
 - Utnyttelse av tomme fjøs

- **Resultatmål 2: Arrangere to etablererkurs.**
 - Det skal gjennomføre minimum to etablererkurs i perioden. Det ene skal vinkles spesielt mot småskalamat for folk med landbrukstilknytning. Det andre blir et generelt kurs for alle som ønsker å etablere en bedrift.
 - Det skal utprøves en modell med "kontinuerlige etablererkurs" slik at kurset starter når etablereren er mest motivert.

- **Resultatmål 3: Motivasjonssamlinger, kurs og studieturer innenfor ulike tema**
Gjennom prosjektet vil vi knytte sammen personer med felles interesser og legge opp til kurs, fagsamlinger og studieturer for å heve deres kompetanse om den næringen de ønsker å utvikle.

- **Resultatmål 4 : Tilrettelegge areal for boligbygging og næringsutvikling.**
Dette er prosesser som ofte tar lang tid, krever dialog med næringsutøvere, grunneiere og andre. Viktig å starte slike prosesser da det er en forutsetning for etableringer.

- **Resultatmål 5: Kobling mellom næring og kultur - "kulturnæring"**
Koblingen mellom næring og kultur er en viktig faktor. Gjennom prosjektet skal en bidra til å skape engasjement, eierskap og fremme nye ideer hos befolkningen i utviklingen av bygdesentrene og bygdene. Være en aktiv utviklingsaktør og tilrettelegger, samt markedsføre området for prosjektet. Trygge og utvikle et aktivt næringsliv Det legges opp til utstrakt bruk av humor og kulturinnslag som motivasjon i prosjektet.

15.4. Effektmål 4: Utvikle "møteplassen" som arena for positiv samfunnsutvikling

I samarbeidet mellom 2 kommuner skal "møteplassen" utvikles som arena for løpende prosjektutvikling, samarbeid rundt faglige spørsmål, temakvelder og utvikling av tiltakene i prosjektet. Det skal også være åpning for det sosiale treffpunkt i møteplassen og med kulturinnslag. I prosjektsamarbeidet mellom Brønnøy og Sømna kommune blir etableringen av møteplassen derfor et viktig treffpunkt. Det er her en skal hente videre inspirasjon i prosjektutviklingen.

I møteplassen skal et årlig **boligseminar** inngå. Her skal bolyst vekkes. Deltagere vil være boligetablerere, kommunene, bank/finansieringskilder, boligfirmaer og media. Formålet er felles informasjon og motivasjon rundt bolig og etableringsspørsmålet.

Gjennom flere år har spørsmålet vært reist om felles arena for næringslivet i de 2 kommuner. Gjennom møteplassen skal en etablere felles **næringslunsj** med næringsaktørene i området og hvor bank/finansiering også er deltaker.

Gjennom møteplassen skal en utvikle gründernettsverk som etter prosjektperioden er motivert og gitt et grunnlag som kan bidra til videreføring av arbeidet i de to kommuner.

Reinfjord Lille (tidligere landbruksskole) skal være basen for møteplasser. Andre møteplasser skal avklares fortløpende i prosjektperioden.

15.5. Effektmål 5: Øke bolyst og tilrettelegge boligområder

Sømna kommune fremmer egen bolystsøknad, jfr. Kommunal-og regionaldepartementets utlysning av midler for 2013 med søknadsfrist 8. mars 2013. Her står satsing på møteplassen sentralt. I tillegg spesiell satsing rundt bygdesentrene Vik og Berg for styrking av trivsel og hvor innslag kultur skal være fremmende.

I dette prosjektet skal det legges vekt på å fokusere bolyst i hele området. Ikke spesielt rettet mot bygdesentrene i Sømna. I satsingen rundt bolyst skal arbeidet med flyktninger og integrering stå sentralt.

- Det er et mål å styrke bosetting gjennom tilflytting/tilbakeflytting, økt bolyst og tilrettelegging for boligbygging.
- Gjennom en økt satsing på næringsutvikling skal en stabilisere befolkningsutviklingen og legge grunnlaget for befolkningvekst (tilbakeflytting/tilflytting) og bolyst.

15.6. Effektmål 6: Tettere samarbeid mellom skole og næringsliv.

Det er viktig å inngå et samarbeide med skolene (barneskole, ungdomsskole og videregående) hvor det fokuseres både på næringsutvikling og på kunnskap om det eksisterende næringslivet. Det legges opp til et tett samarbeid, spesielt med Vik Skole knyttet til:

- Avløserkurs for 9 og 10 klasse (i samarbeid med Helgeland Landbruks tjenester)
- Ungt entreprenørskap,
- Interkommunal Gründercamp i Sømna/Søndre del av Brønnøy.

15.7. Effektmål 7: "Få snøballen til å rulle"

Fra tidligere prosjekt har vi erfaring med at mye av den positive gløden som skapes gjennom et prosjekt "smuldrer" bort når prosjektet er ferdig. Det er meget uheldig og det er viktig at man helt fra starten fokuserer på at man skal opprette nettverk / skape prosesser som "ruller av seg selv" etter at prosjektet er avsluttet. Det er et mål å utvikle og teste arbeids- / motivasjonsmetoder som gjør at utviklingsprosessene blir selvforsterkende og videreføres etter at prosjektet avsluttes. Eksempler på slike metoder kan være:

➤ **Resultatmål 1: Premiering av nettverk.**

Vi ønsker å premiere næringsrettede nettverk som opprettes i prosjektperioden økonomisk. Det vil knytte seg en del vilkår til premieringen slik som varighet utover prosjektperioden, rapportering, utvikling/ framdrift, struktur, resultat med mer.

➤ **Resultatmål 2: Kompetanse/bevissthet om styrken i nettverk**

Gi deltagerne i ulike nettverk kompetanse knyttet til nettverksarbeid og bevissthet om at samarbeide og felles problemløsning vil styrke egen bedriftsutvikling. Hvis hver enkelt deltager er bevisst viktigheten av nettverket vil også motivasjonen til en videreføring øke.

➤ **Resultatmål 4: Kompetanse / Bevissthet i kommunale støtteapparatet**

Gjennom arbeidsmetoder som utvikles i prosjektet må det komme inn bevissthet både i det kommunale næringsapparatet og andre kommunale støtteapparat om viktigheten av bosetting og næringsutvikling. Dette må igjen føre til implementering av rutiner som reduserer terskelen for å etablere bedrifter og starte prosessen med tilflytting og bosetting. Vi må styrke forståelsen av det å være en utviklingsorientert kommune.

➤ **Resultatmål 5: Opprette fond for næringsutvikling**

I et forpliktende samarbeid mellom kommuner og ulike finansieringsinstitusjoner skal det opprettes et fond som kan gi tilskudd til prosjekt en styringsgruppe anser har markedspotensial og skaper arbeidsplasser. Dette fondet må bestå etter at prosjektperioden avsluttes.

Kostnadsoverslag og finansiering

Kostnadsoverslag		
Prosjektledelse	kr	1 700 000
Innleie av rådgivere/konsulenter/foredragsholdere	kr	380 000
Direkte bistand knyttet til enkelttiltak/studieturer med mer	kr	420 000
Møter (arbeidsgruppe, styringsgruppe og åpne møter)	kr	350 000
Div utg (Kontorhold, reise, tlf, med mer)	kr	320 000
	kr	3 170 000
Finansierungsplan		
Sømna kommune (Egenkapital)	kr	700 000
Sømna kommune (Egeninnsats)		400 000
Brønnøy kommune (Egenkapital)	kr	300 000
Brønnøy kommune (Egeninnsats)		200 000
Lag og foreninger	kr	70 000
Nordland fylkeskommune	kr	750 000
Fylkesmannen i Nordland, landbruksavdelinga	kr	750 000
	kr	3 170 000

Søknaden vår er satt sammen slik at interessene rundt bolyst, tilrettelegging for boligetablering, næringsutvikling og samspillet mellom to kommuner skal utvikles så positivt at en kan nå målene som er definert i prosjektet.

Vi er klar over at prosjektet er ambisiøst, men vi har utformet det slik for å ha mål å strebe etter. Dersom vi må prioritere vil rettesnoren vår være å satse på prosjekt hvor det står personer med evne og vilje til gjennomføring som sentrale aktører.

Dersom det er ønske om ytterligere klargjøring vedrørende søknaden er vi åpne for en videre dialog.

Sømna / Brønnøy 1. mars 2013

Tor-Arne Bakke
Nærings- og kultursjef i Sømna

Knut Horn
Næringsssjef i Brønnøy

Odd Reidar Johnsen
Landbrukssjef i Brønnøy

Bjørn Sylten
Fagkonsulent i Sømna

Nils Nyborg
Jordbrukssjef i Sømna

